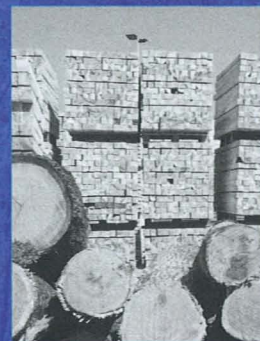

Bos en BERICHTEN Hout

2003: nr 1

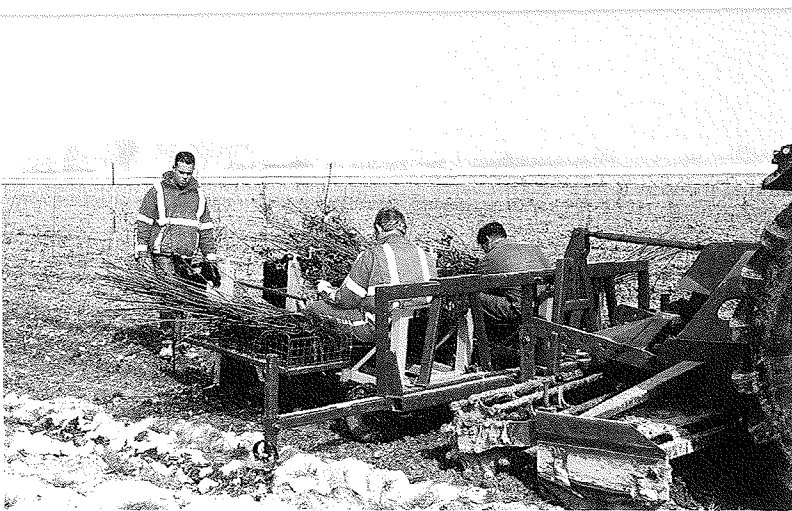

Bosaanleg volop in de aandacht

Het jaar 2001 was een dieptepunt voor bosaanleg door particulieren. Gelukkig gaat het nu weer beter. Het aantal aanvragen is sterk gestegen en er is grote interesse voor de voorlichtingsacties op dit gebied. De financiële vergoedingen voor bosaanleg zijn momenteel erg gunstig. Maar er zijn nog enkele knelpunten.

SBIH STICHTING BOS EN HOUT

FINANCIERING BOSANLEG

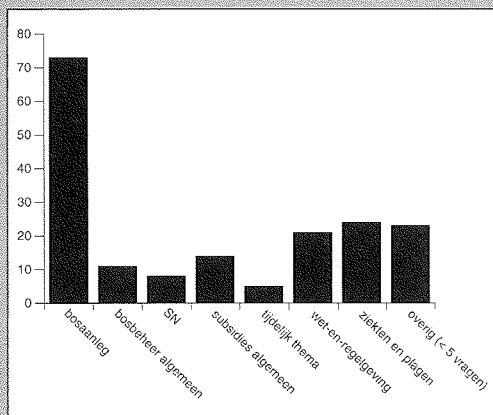
Met de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) en het Boscertificatensysteem van het Nationaal Groenfonds zijn de financiële vergoedingen voor de aanleg van nieuwe bossen door particulieren beter dan ooit. Ook sommige provincies en gemeenten dragen financieel bij aan bebossingsprojecten. De provincie Limburg stelt bijvoorbeeld een éénmalige bijdrage van 6.800 euro per hectare beschikbaar voor nieuwe bossen, met name in verstedelijkte gebieden. Dit Bos en Hout bericht zet de belangrijkste ontwikkelingen op een rij.

Subsidieregeling Natuurbeheer Sinds 2000 wordt de aanleg van permanent bos gesubsidieerd vanuit de SN. De SN kent drie soorten subsidies voor de aanleg van permanent bos, namelijk inrichtingssubsidie (95% voor de inrichtings- en beheerkosten, met een maximum van 6.807 euro per hectare), beheersubsidie (47 euro per hectare per jaar) en functieveranderingsubsidie voor de grondwaardedaling die optreedt als landbouwgrond wordt omgezet naar bos (bedragen per gemeente variërend van 919 tot 3.477 euro per hectare per jaar gedurende 30 jaar). De financiële vergoedingen vanuit de SN voor bosaanleg zijn weliswaar aantrekkelijk, maar het beschikbare budget voor bosaanleg staat niet in verhouding tot de taakstelling van de overheid voor bos op landbouwgronden. Het lijkt dan ook niet aannemelijk dat deze taakstelling wordt gehaald. Een ander knelpunt van de SN is dat de regeling de afgelopen jaren steeds te laat 'open' ging, waardoor telkens een plantseizoen verloren ging. In tabel 1 is te zien hoeveel beschikkingen voor inrichting van bos zijn afgegeven door Laser in 2000 en 2001. De statistieken van 2002 zijn nog niet vrijgegeven, maar al wel is duidelijk dat ze ruim boven die van 2001 liggen.

Nationaal Groenfonds In 2000 is het Nationaal Groenfonds begonnen met het Boscertificatensysteem. Personen die nieuw bos aanleggen krijgen vanuit dit systeem een vergoeding voor de in deze bossen vastgelegde CO₂. Bedrijven en later wellicht particulieren kunnen deze vastgelegde CO₂ opkopen om hun eigen uitstoot te compenseren. Inmiddels profiteren al 18 bebossings-

projecten van het Boscertificatensysteem. Een bebossingsproject krijgt, afhankelijk van de berekende koolstofvastlegging, een éénmalige financiële bijdrage tussen 4.600 en 6.800 euro per hectare. De te verwachten koolstofvastlegging wordt door Bos en Hout berekend op basis van de bodem, de boomsoortenkeuze en het beheer. De 18 goedgekeurde projecten beslaan in totaal 223 hectare. Daarnaast zijn 23 projecten (257 hectare) in behandeling. Het Nationaal Groenfonds biedt tevens de mogelijkheid om de 30 jaarlijkse vergoedingen van de functieveranderingsubsidie van SN in één keer uitgekocht te krijgen. Bijvoorbeeld bij een 'groene' rente van 4,8 procent en 30 jaarlijkse uitkeringen van 1.706 euro per jaar, bedraagt de contante waarde 26.800 euro.

Voorlichting bosaanleg In opdracht van het ministerie van LNV voeren SBH en de Unie van Bosgroepen een voorlichtingsactie uit om bosaanleg te stimuleren. In 2002 is bijvoorbeeld een brochure gemaakt (kosteloos te bestellen bij de Bosteleefoon), zijn er artikelen geschreven voor enkele vaktijdschriften en zijn er twee series van voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. In 2003 wordt weer een bijeenkomst georganiseerd, terwijl er ook nog een workshop op het programma staat om de succes- en faalfactoren van bosaanlegprojecten goed in beeld te brengen en mogelijke oplossingen aan te dragen. Tijdens de voorlichtingsdagen bleek dat voor velen de planologische kant van bosaanleg lastig te begrijpen is. In 2003 zal daarom een artikel worden gepubliceerd, waarin de planologische

Figuur 1

Aantal vragen aan de Bostelefoon in 2002, uitgesplitst per thema

Tabel 1 Door Laser afgegeven beschikkingen voor inrichting bos in 2000 en 2001 (in ha)

Provincie	2000	2001
Groningen	0	21
Friesland	0	9
Drenthe	116	11
Overijssel	8	5
Flevoland	10	9
Gelderland	319	14
Utrecht	0	7
Noord-Holland	0	0
Zuid-Holland	0	0
Zeeland	6	2
Noord-Brabant	0	17
Limburg	17	58
Totaal	475	152

Tabel 2 Oppervlakte bos per provincie

Provincie	4e bosstatistiek 1980-1983	MFV 2000
Groningen	2786	6764
Friesland	9512	12328
Drenthe	28970	32145
Overijssel	40079	36539 *
Flevoland	9938	16895 *
Gelderland	95604	96365
Utrecht	19710	20214
Noord-Holland	11197	13161
Zuid-Holland	5848	10307
Zeeland	3276	4082
Noord-Brabant	74282	75277
Limburg	32824	33761
Totaal	334026	359845

* Bij de 4e Bosstatistiek hoorde de Noordoostpolder nog bij Overijssel; bij MFV bij Flevoland

trajecten op een overzichtelijke manier worden beschreven.

De website www.bosinfo.nl en de *bostelefoon* (0318-650602) maken onderdeel uit van het voorlichtingsproject. Bij de Bostelefoon kwamen vele vragen binnen over bosaanleg (figuur 1), vooral van agrariërs. Hun interesse voor bosaanleg is aangewakkerd door het ontmoedigende rijksbeleid voor de landbouw, de zware klappen voor de veeteelt (varkenspest, dioxine, BSE, MKZ) en de gunstige voorwaarden voor een overstap naar bos. Er kwamen vooral veel vragen over:

- informatiemateriaal (brochures e.d.)
- de mogelijkheden van subsidies in relatie tot de oppervlakte aan te leggen bos
- bedragen waarvoor men in aanmerking kan komen bij bosaanleg.

Fiscale afhandeling van bosaanleg-subsidies

De fiscaliteit van de verschillende subsidies die beschikbaar zijn voor de aanleg van permanente bossen op landbouwgrond (inclusief de CO₂-certificaten) is op dit moment nog niet geheel uitgekristalliseerd. Een belangrijk punt is of het bebossen van de landbouwgrond gebeurt binnen het kader van een onderneming of als vermogensbeheer.

Op grond van de thans geldende wetgeving en de tot op heden gepubliceerde rechtspraak zou geconcludeerd kunnen worden dat de bijdragen voor zover ze kwalificeren als inkomen uit een bosbouwonderneming (box I) zijn vrijgesteld van inkomstenbelasting. In de nota 'Fiscaliteit, landbouw- en natuurbeleid' is bijvoorbeeld met betrekking tot de bosbouwsubsidies (met name de vraag of de subsidies bij omvorming van landbouwgrond in bos belast moeten worden) gesteld dat vanaf 2002 een volledige vrijstelling zou moeten gelden. Maar daarvoor is de goedkeuring uit Brussel nodig van de Subsidie-regeling Natuurbeheer. Deze goedkeuring wordt verwacht in februari/maart van dit jaar, maar zeker is dit niet. Voor de uitgekeerde bedragen in de periode 1993-2001 zou er een overgangsregeling moeten komen. De Staatssecretaris van Financiën heeft op 6 februari jongstleden het besluit genomen dat de subsidie ter compensatie van het inkomensverlies als gevolg van de aanleg van blijvend bos op landbouwgrond, uitgekeerd in het kader van de Stimuleringsregeling bosuitbreiding op landbouwgronden (SBL-regeling), in ieder geval voor 80% onbelast blijft, oftewel voor maximaal 20% belast kan worden.

In geval het aan te leggen bos kwalificeert als normaal vermogensbeheer (box III), geldt een vrijstelling. De waarde van het bos wordt dan niet meegerekend in de belastinggrondslag. De inkomsten (naast opbrengsten uit hout ook de voordelen uit subsidieregelingen en de CO₂-certificaten) worden niet in de inkomstenbelasting betrokken. Deze vrijstelling geldt echter uitsluitend indien belastingplichtige het volle eigendom heeft, dus niet in situaties van erfpacht of vruchtgebruik. Voor de subsidie functieverandering is nog onduidelijk of deze als een vrijgesteld voordeel uit box-III-bos geldt, aangezien het ministerie van Financiën nog geen standpunt heeft ingenomen hoe deze bijdrage fiscaal geduid moet worden.

Een apart geval is de situatie dat de initiatiefnemer tot het bebossen van zijn of haar landbouwgrond activiteiten ontplooit die het normale vermogensbeheer te boven gaan. Dan is er sprake van voordeel uit overige werkzaamheden, die wordt belast in box I van de inkomstenbelasting. In hoofdlijnen komt dit overeen met de belastingheffing over inkomsten uit een onderneming, met die uitzondering dat de bosbouwvrijstelling nu niet van toepassing zou zijn. Wellicht kan dan de 'gedeeltelijke vrijstelling uit bepaalde regelingen ten behoeve van de ontwikkeling en instandhouding van bos en natuur' soelaas bieden. Daarvoor dient dan wel eerst de bijbehorende uitvoeringsregeling te worden aangepast, want daarin staat tot op heden nog steeds dat deze vrijstelling van toepassing is op de subsidies die worden verstrekt op grond van de Tijdelijke regeling particulier natuurbeheer en de daarop vooruitlopende proefprojecten. De Subsidieregeling Natuurbeheer wordt daarin niet genoemd. Van de uitgekeerde subsidies wordt dan (volgens diezelfde uitvoeringsregeling) 90% vrijgesteld, maar dit zal (volgens de eerder genoemde nota 'Fiscaliteit, landbouw- en natuurbeleid') verruimd worden naar 100%; een volledige vrijstelling dus.

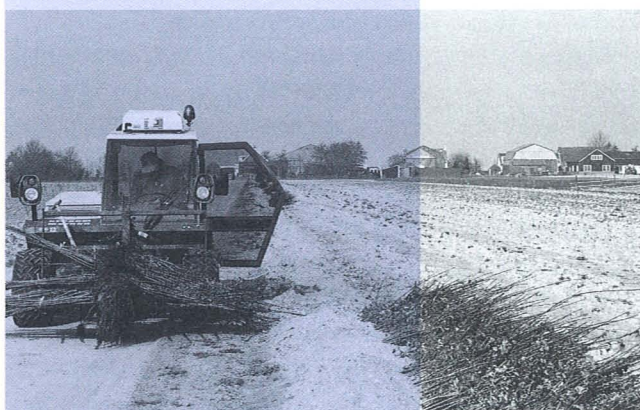
Bosuitbreiding In 2000 is begonnen met het Meetnet Functievervulling Bos (MFV-bos). Hiervoor is een bossenkaart van Nederland gemaakt door samenvoeging van de digitale Topografische kaart en de CBS-bodemstatistiek. Op basis van deze kaart wordt het Nederlandse bosareaal geschat op 360.000 hectare. Dit betekent een groei van de oppervlakte bos in de afgelopen twee decennia met gemiddeld 1.434 ha per jaar. De grootste bosuitbreiding vond plaats in Zuid-Holland en de drie noordelijke provincies: Groningen, Drenthe en Friesland (tabel 2).

Beleid In een groot aantal beleidsnota's zijn doelstellingen voor bosaanleg opgenomen. Het ministerie van LNV is momenteel bezig om een overzicht te maken van het gehele bosuitbreidingsbeleid. Er wordt naar gestreefd om in 2020 meer dan 400.000 hectare bos te hebben. Dit betekent dat het tempo van bosuitbreiding fors moet worden opgevoerd, tot minimaal 2.000 ha per jaar. De financiële vergoedingen voor bosaanleg zijn weliswaar goed, maar dit wordt voor een deel teniet gedaan door de onzekerheid over de fiscale behandeling van bosaanlegsubsidies, de onzekerheid over het voortbestaan en het verkrijgen van de huidige subsidies, en de lange, moeizame planologische trajecten. Als deze knelpunten (deels) worden weggenomen, is er naar verwachting genoeg animo bij particulieren om nieuwe bossen aan te leggen. De rijksoverheid, provincies en gemeenten zijn dus aan zet om er voor te zorgen dat het goed gaat komen met de ambitieuze bosuitbreidingdoelstelling.

Patrick Jansen

Met dank aan: Ans van Kampen (Laser); Ivo Rooze (Nationaal Groenfonds); Aart Bakker (Ernst & Young belastingadviseurs Utrecht) en Meino Lumkes (provincie Drenthe)

© Bos en Hout – ISSN: 1382-1113

Bos en Hout

Bosrandweg 5 Nieuwe Kanaal 9A

Postbus 253

6700 AG Wageningen

Tel 0317 466555

Fax 0317 410247

Website www.sbh.nl

E-mail mail@sbh.nl